

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačati 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 187.

V Ljubljani, v četrtek 17. avgusta 1899.

Letnik XXVII.

Dogodki na Francoskem.

Stvari se na Francoskem vedno bolj zamotavajo ter dobivajo resno lice. Dreyfusova afera je dobila političen značaj ter se razvila v francosko afero, katere izid utegne biti za državo zgodovinskega pomena. Francoski narod se vedno igra z nasprotji ter ne pozna prave mere. Vsprejemljiv je za lepo doneče glasilke, za blesteče fraze, katere v kratkih presledkih razni »patrioti« mečejo mej ljudstvo. In danes vre po vsem Francoskem. Narod, ki je v vseh kulturnih in političnih vprašanjih igral vedno prvo ulogo, ki je v teku stoletij pokazal neizcrpno gospodarsko moč, je danes igrača v rokah sebičnih in častiželjnih intrigantov in spletkarjev. Zaprli so Derouleda, zaprli načelnika antisemitske lige in več pristašev monarhije. To so dogodki velike važnosti, ki označujejo nevarnost notranjega položaja. Naj sodišče Dreyfusa oprosti ali zopet obsodi, ta afera ostane v zgodovini tretje republike jako žalostno poglavje. Najbolj goreči pristaši republike so začeli zgubljati vero v bodočnost. V Parizu se na javnem odru predstavlja velika žaloigra tesnosrčne strankarske politike. Divji boji raznih klik razdvajajo narod, izpodkopavajo avtoriteto, razjedajo državi najboljše življenske moči ter rušijo disciplino v armadi, za katero je država štela toliko milijard.

Kakor kažejo dogodki, hoče vlada z največjo odločnostjo postopati proti zarotnikom, toda vprašanje je, ali bode odvrnila od republike preteče nevarnosti. Sedaj se bode pokazalo, ali ima republikanska ideja še kaj privlačne moči, ali so voditelji tretje republike kos svoji nalogi. Derouleda in enaki sanjari niso posebno nevarni ljudje. Največ so republik škodili republikanci sami. Ti so kovali orožje nasprotnikom republike. Brezvestni politiki in čuvarji republikanske misli so francosko

državo pahnili v zmešnjavo, v krizo, ki razburja duhove in provzroča razne halucinacije. Le sreča je za republiko, da ni moza, ki bi imel pogum in sposobnost za odločilen korak. Ko bi danes Francija imela v svoji armadi moza à la Napoleon I., bila bi Dreyfusova afera hitro rešena.

Slovenski krščanski socijanci na Hrvatskem.

(Izvirno poročilo.)

(Konec.)

V torek zjutraj ob 6. uri pričel se je že pomikati poseben vlak »Zanat. pomoč. društva« iz Zagreba proti Jaski in dalje proti belemu Karlovcu. Slovenci in dragi nam Siščani so se pridružili »Zanat. pomoč. društvu.« Ob najlepšem vremenu je bila krasna vožnja po ravninah hrvatskih. Raz voz plapolale so hrvatske trobojnice, prepevali smo slovenske in hrvatske pesmi ter vsak trenutek odzdravljali pozdravom ob progi. Skoro smo bili na kolodvoru v Karlovcu. Tu so nas čakala hrvatska društva s svojimi zastavami, godba veterancev iz Zagreba je svirala in — »Živeli Slovenci!« je gromelo, ko smo stopali raz vozov. Slovenski prapori so se razvili. Takoj so bile obrnjene vse oči na zastavo naše »Zveze«. Predsednik obrtniškega in delavskega društva »Nade« g. Avgust Francisković je stopil pred nas ter nas pozdravil imenom vseh Karlovčanov. G. Kregar dejal je v svojem odgovoru, da smo Slovenci zaradi tega toli radi prihiteli v Karlovec, ker vemo, da je to jedno najzavednejših mest hrvatskih, mesto, v katerem ima hrvatska opozicija vedno trdno zaslombo. Slava Karlovcu, žive! »Nada!«

Razvrstil se je sprevoz. Na čelu je svirala godba, za njo so korakali ognjegasci, potem pa je

vihrala naša zastava sv. Mihaela, za »Slov. kršč. soc. zvezo« so korakala ostala slovenska in hrvatska društva; 17 zastav je vihralo v sprevodu. In kaka je bila pot že po ulicah karlovskega predmestja! Raz vsake hiše so vihrale hrvatske trobojnice, skoro z vsakega okna klicale so nam Hrvatice iskrene pozdrave. Naše Slovenke in gorenjske može v narodni noši je vse zrló z velikim zanimanjem in oduševljenjem. Došli smo v Karlovec. Na stotine Hrvatov v belih oblekah s trobojnimi okiti nas je čakalo pri uhođu v mesto. Usul se je na nas dež cvetja. Vse polno hrvatskega naroda nas je obkolilo, stiskali so nam roke, izražali z rodoljubnimi klici svojo vzajemnost z nami, vmes pa se je po vseh lepih ulicah prijaznega Karlovca iz nežnih rok usuvalo na nas cvetje in venci.

V »Zorinem Domu« smo se odpočili, potem si pa ogledali Karlovec. Okolu 11. ure odkorakala so društva k blagoslovljenju nove »Nadine« zastave. Korakala so mimo doma kumice presvetle baronice Kate Vranjčany, kateri so se naše zastave poklonile. V cerkvi sv. Trojice je bila sv. maša, katero je daroval župnik karlovški, Slovenec P. Aurelij Kokalj. Po sv. maši se je zastava blagoslovila v šotoru na Jelačičevem trgu. Zastava je iz težke rudeče svile. Na jedni strani ima grb mesta Karlovca, na drugi emblem delavski. Pater Lambert je ob tej priliki pozival delavce h krščanskosocijalnemu delu po nauku: Moli in delaj! Kazal je na to, da je delo brez križa robovanje in tak je bil položaj delavcev, predno se je oglasil poziv: »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Rob in radnik bilo je prej jedno, katoliška cerkev je bila, ki je prva pokazala na dostojanstvo delavčev. Svaril je pred neprijatelji, ki hoté, da bi delo preciziralo križ. Delavski roki v njih pa križ to bodi naše znamenje, pod tem znamenjem se

LISTEK.

Učena basen.

(Angleški spisal Mark Twain.)

(Dalje.)

Poletje je minulo in bližala se je zima. Na in v mnogih votlinah so menili, da so našli napise. Nekateri učenjaki so bili mnenja, da so to bili napisi, drugi so pa rekli, da ne. Glavni filolog, profesor Gozdna Uš, je trdil, da je bila to pisava, toda črke da so učenjakom povsem neznan in jezik ravno tako neznan. Naročil je začasno umetnike in risarje, da ponaredé vse pisano, kar se je razkrilo, in potem se je lotil dela, — da najde ključ do skrivnostnega jezika. Pri tem delu se je posluževal one metode, ki je bila že od nekda pri razreševanju v navadi, to se pravi, položil je celo vrsto kopij pred-se in študiral najprvo vse skupaj, potem vsako posamezno. Ko je začel raziskovati, je položil sledeče kopije drugo poleg druge:

Amerikanski hotel.	Jedila vsakomu.
Čolni se po ceni posojujejo.	Shod se vrši ob štirih.
Klobuki za svetilke.	Tukaj se ne puši.
Bilardi.	Dnevno časopisje.

Brivnica.

Prepovedana pot.

Po ceni na prodaj.

Po ceni na prodaj.

Brzjavni urad.

Kupite po ceni.

Po ceni na prodaj.

Po ceni na prodaj.

Najprvo se je zdelo profesorju, da so to le nekaka znamenja, da predstavlja vsako besedo določno znamenje; toda nadaljno preiskovanje ga je prepričalo, da je pisava s črkami, pri čemer ima vsaka črka v alfabetu svoj poseben značaj; in slednjič je odločil, da je to jezik, ki govori z njimi deloma v črkah, deloma po znakih ali hieroglifih. Do tega sklepa je prišel zato, ker je našel mej pisavo več posebnostij. Opazil je, da so nekateri napisi bolj pogosti, ko drugi; n. pr.: »Po ceni na prodaj«, »Tukaj se toči pivo« itd. To so bile najbrže kakšne posebno vzvišene resnice. Toda to idejo je kmalu opustil, ko se je pričela odgrinjati skrivnost tujega alfabeta. Ščasoma je mogel profesor Gozdna Uš s precejšnjo spretnostjo prevesti več napisov, če prav ne ravno na obče zadovoljstvo vseh učenjakov. Vendar je prav lepo napredoval.

Slednjič so našli votlino s sledečim napisom:

Obrežni muzej.

Odpri vsako uro. Vstopnina 1 krona. Čudovita zbirka voščenih podob, pradobnih fosilij itd.

Profesor Gozdna Uš je zatrjeval, da beseda »muzej« toliko pomeni, kakor »Lumgath Molo« ali »pokopališče«. Ko so učenjaki vstopili, so vsi strmeli. Toda kar so tu videli, se pove najboljšo po njihovem lastnem oficijelnem poročilu:

»Opazili smo nekake trde, velike figure, katere so pripadale, kar nam je bilo takoj jasno, k davno izumrli vrsti reptilij, katere se je imenovala človek in katere opis se najde v naših starih kronikah. To je bila zlasti znamenita najdba, ker je postala zadnje čase nekaka moda, smatrati to bitje kot navadno pravljico in vražo, kot produkt iznajdljive domišljije naših pradedov. Ali tu smo imeli v resnici človeka, povsem ohranjenega, v fosilnem položaju pred seboj. In to je bilo njegovo počivališče, kakor smo bili sprevideli že po napisu. In sedaj se je pričelo sumiti, da so bile votline, katere smo prej preiskovali, v onih starih časih, ko je lazil še človek po zemlji, njegova bivališča, — kajti na prsih vsake teh velikih fosilij je bil napis z imenom fosilije. Jeden se je glasil »Kapitan Kidd, morski razbojnik«, drugi »Kraljica Viktorija«, tretji »Abbé Lincoln«, četrti »Jurij Washington« itd.

(Dalje prih.)

združimo v trdno falango in nihče ne bode razrušil take slege. Društvo brez vere ni vredno, da obstoji na zemlji. Z vero družimo ljubezen do grude, na kateri smo zrasli, a ta gruda je krasna domovina naša. Z obema družimo ljubezen do kralja. Visoko dvigni »Nada«, ki tako vrlo skrbiš tudi za bolestne svoje člane, barjak katerega, ti blagoslavlja cerkev; vihraj nova zastava za vero, dom in kralja! »Nada« dokazuj še nadalje, kako more priprosti delavec posvečevati svoje moči občnemu blagostanju. Na Jelačičevem trgu stalo je ob tem govoru na tisoče občinstva. Zdelo se nam je, kakor da bi ob tem govoru sprejemale vse te hrvatske množice v se krščanskosocijalno misel. Po zabijanju žeblice — imenom Slovencev so zabili v zastavo žeblice predsedniki naših društev, imenom Slovenk gospa Manfredo iz Ljubljane — podal se je velikanski sprevoz zopet do »Zorinega Doma«, kjer je bil ob pol 2. uri popoldne banket.

Nad 300 oseb je bilo pri banketu. Vsako naše društvo je poslalo na banket svoje zastopnike, slovenske delavke sta ondi zastopale gospa Manfredo in Milka Krekova, gorenjske župane pa gospod Hafner, župan iz Kroke.

Takoj, ko smo vstopili v dvorano, pozdravila nas je godba z »Naprej zastava slave«, potem pa smo bili Slovenci predmet skoro vsem govorom. Slovencem, vzajemnosti hrvatsko-slovenski, so napijali: predsednik »Nade« g. Francisković, dr. Vinković je povdarjal, da je dohod Slovencev k slavnosti v Karlovec važen za ves hrvatski narod. Sloga naj vlada mej nami! Župan karlovški g. Vrbanić pozdravljal je Slovence, zagotavljajoč, da Slovenci dobe mej Hrvati odprte roke, na katerih se spočijejo od borbe, ki jo vodijo s tako besnimi nasprotniki, kakor so zadnjič pokazali celjski izgredi.

G. Zagorac je rekel, da so Slovenci pripravljeni delovati za skupno srečo naroda hrvatskega. Kazal je na to, da se Slovenci trdno organizujejo na temelju vere in ljubezni do domovine. Tvarjajo že falango, ki se približuje hitrim korakom narodni zmagi, a tudi socijalni zmagi. Tudi hrvatsko delavstvo organizuj tako sebe in potem narod. V čast delavcev slovenskih vstanimo. Bog blagoslovi to zvezo, ki se danes spaja mej hrvatskimi in slovenskimi delavci. Naprej naša zastava, naprej složni bratje! Zahvaljeval se je g. Kregar in napil navdušeno hrvatski domovini. Slovenci se smatramo kot del hrvatskega naroda. Proč z izdajalci — živela domovina. Imenom celjskih slovenskih delavcev je govoril gosp. Zabukovšek ter napil »Nadi« in Karlovčanom. Narodni zastopnik g. Modrušan dejal je, da smo Slovenci in Hrvati jeden narod. Živela hrvatsko-slovenska vzajemnost! Približala se je ura odhoda. Slovenci smo morali na kolodvor. Vstopili smo se v dvorani pod naše zastave in imenom slovenskega odposlanstva je govoril g. Gostiščar krepko slovo, povdarjajoč potrebo skupne gospodarske organizacije. Slov. krščanski socijalci ne poznamo Sotle, mi ne poznamo razlike mej Slovenci in Hrvati — vsi bodimo jedni. Živeli Hrvatje!

Vršili so se ganljivi prizori bratskega slovesa. Baronica Vranicany je stiskala roke slovenskim delavkam, presvetli soprog njen prosil je delavce, naj še ne odhajajo, nego naj gredo z njim na njegov grad, — in delavci hrvatski, ti so se s solzami poslavljalji od svojih bratov.

Po dvorani je vse klicalo mej tem, ko so se slovenske zastave priklanjale v slovo: »Z Bogom Slovenci!« »Živela hrvatsko-slovenska vzajemnost!« »Z Bogom Slovenke!« Hrvatje in Slovenci so si zamenjavali trobojnice. Banket se je zaključil, da nas udeleženci spremijo na kolodvor. Na poti na kolodvor odpirala so se okna in so delavkam in delavcem slovenskim klicali v slovo meščanke in meščani karlovški. Skoro smo bili na vlaku — zadnji vsklici in že smo se pomikali proti Zagrebu.

Na slavnost v Karlovec došlo je tudi veliko brzojavk iz slovenskih krajev. Priobčimo jih v jedni prihodnjih števil.

Doma smo zopet — in v društvih naših se sedaj pripoveduje o ljubezni Hrvatov do Slovencev, o skupnosti in bodočnosti. Prav nič ne moti veličastnih utiskov, da sta se o tej priliki zopet našli dve lepi duši — dr. Tavčar in dr. Frank. Drug družega sta vredna: »Hrvatsko Pravo« in »Slovenski Narod«. Za dr. Frankom stoji Madjari in

Židje, za dr. Tavčarjem kapitalistiški Nemci — kdo bi pričakoval, da bode takim ljudem ljub pohod slovenskih krščanskih socijalcev na Hrvatsko. Nam pa je in to je glavna stvar! Pričetek je storjen. Tudi Hrvatska se bode socijalno vzdramila, organizovala se gospodarski. Priti mora do razvoja zdravega antisemitizma.

Sinočni »Narod« s svojimi lažmi ne bode obrnil voza. »Narod« namreč poroča, da je vse občinstvo pri našem vsprejemu v Zagrebu klicalo: »Živio dr. Tavčar«. Da je tako hitro vrgel mej svet to laž, potrjuje pač, kar smo zapisali v večerajšnjem poročilu, da je bilo onih par kričačev namenoma najeti in da tisti posamezni klici niso prišli iz proste duše kakega hrvatskega delavca. Da, po svojih agentih bi dr. Tavčar in dr. Frank rada uprizarjala manevre, a za to vedno bolj primanjkuje ljudij, ki bi se dali izrabljati za tak osebni kult. Zato je pisal dr. Frank »Narodu« in dr. Tavčar je natisnil: »Reči moramo, da utis, ki so ga naši gostje napravili, je bil ta, da to niso zastopniki svoje svobodne volje, (Da, dovoljenja niso šli iskat ni k »Pravu« ni k »Narodu«, ako smejo na Hrvatsko), ne zastopniki pravega slovenskega naroda, (ker niso bili iz Malovrhove elite družbe), nego ljudje brez lastne volje in brez lastnega prepričanja, katere so duhovniki na svoje stroške in svoje posebne svrhe pripeljali k nam«. Onemogla jezica se kaže v teh besedah, jezica, ki si domišlja, da so naši delavci za svoje izlete plačani, kakor dr. Tavčerjevi »Sokolci« za »ovacije« pri kakem izletu v Idrijo. Delavci so se uprav žrtvovali za izlet na Hrvatsko, sledili so nagonu svojega srca in ponosni so lahko na to, da so za spoznanje Hrvatov s Slovenci storili praktično s svojim moškim nastopom več, nego stotine akademičnih govorov slovenskih prvakov o vzajemnosti hrvatsko-slovenski. Prvi kamen k skupni jugoslovanski delavski organizaciji je položen: »Pružimo roke — brat uz svog brata — Radom i marom — za dom Hrvata!«

—č.

S socijalnega kurza.

XI. Učitelji učiteljev učiteljem...

(Konec.)

Ali ni to jednostaven političen program? Tako lehkega, umljivega in kratkega pač nima noben stan, kot »mladi učitelji«. To je res »Freie Lehrerstimme«. O kakem pozitivnem nazoru nobenega sledu! Vse politično delovanje učiteljev povsodi bodi torej le: Hujskati proti župniku, obrekovati (zbirati agitacijski material) in delati propagando za vse, kar je veri sovražno, bodisi liberalno ali nacijsko ali socijalnodemokratsko. To je politično lopovstvo. Vendar pa je pisal Jessen v Freie pädagog. Blätter 1894. št. 48: »Tudi avstrijski učitelji se bodo obrnili k socijalnodemokratski stranki, ker si bodo rekli, da ima socijalizem prihodnost, in čim bolj mi (učitelji) socijalistične težnje podpiramo in se s stranko združimo, prej bo zmagala reakcionarne elemente«.

V njihovih listih se imenuje duhovnik dosledno le »Pfaff«, učitelj pa »der Volksbildner«, krščanski nauk je »geistloser Drill«. Iz Jessenovega lista »Deutsche österreichische Lehrerzeitung«, katera je vzorec »Učiteljskemu Tovaršiu«, se dobé n. pr. takele stvari: 1896. št. 10. »Nujno. Osmešimo babjeverstvo, kjer moremo. Tu je dela dovolj, celo v tvoji hiši! Ali se ne drži žena dostikrat krepko babjeverskih običajev svoje pramamice? Če pametno prigovarjanje ne pomaga, rabi svojo moč! Zadnjič me je vprašal gospod kapelan, kaj tako diši v moji veži? »Da, danes je petek, in pri nas redno vsak petek meso jemo!«

Olomuški nadškof je obiskal učiteljske v Tropavi in je slučajno prej vstopil na ženski oddelek. Jessenov list je poročal: »Škof je mož finih običajev, ki ve, kako se ima obnašati proti damam. On je jako lep, le škoda, da se ne sme ženiti. Kako dobro bi se imela taka gospa škoflja!« — Tako list, iz katerega učitelji slovenskih učiteljev zajemajo svojo modrost! Seveda trdijo, da niso zoper cerkev, ampak le zoper »klerikalizem«.

V št. 10. l. 1896. govori isti list o papežu kot »tujem poglavarju« in se hvali: »Mi učitelji nismo nikdar rabili svetohlinske in državne nevarne

besede: Bogu moramo bolj služiti, nego državi«. Tako se poučujejo učitelji krščanskih otrok!

Če človek prebira te liste, bi skoro mislil, da ima v rokah »Slovenski Narod«, tako neumne in zlobne napade na krščanstvo dobi v njih. Hvalijo se, da je njihovega mišljenja 14.000 učiteljev.

Seveda večina učiteljev ni tako izkvarjena, kakor oni, ki v njih imenu kriče. Kako vpliva čitanje takih listov na učitelje, je pač znano. Prebral sem več odpovednih pism, s katerimi odpovedujejo učitelji župnikom orgljanje. Iz spomina naj tu navedem tako pismo z izrazi, ki sem si jih zapomnil, in ki so res tipični.

N... skemu župniku!

Glasom pogodbe z dne... odpovedujem vodstvo cerkvenega petja.

Dolgo sem prenašal, da ste z nekvalifikovanimi sredstvi izpodkopavali ugled moji osebi. Zapomnite si, gospod župnik, da jaz nimam le trebuh, ampak tudi dušo! Vi ste me žalili v dno duše. Služil sem zvesto, hlapčeval vam pa ne bom. Srčno me boli, da ne bom mogel več s petjem blažiti moj mili zapuščen narod... In to zaradi vaše nestrpnosti. Moji duševni otroci pa me bodo ohranili v najblažjem spominu.

Dolžni ste mi še... gid... kr. Če jih takoj ne izplačate, znal bom rabiti postavna sredstva. Nasproti sem jaz dolžan ne vam, ampak vaši kuharici (nikar ne mislite, da ji bom rekel gospodična) mleko za dva meseca. Jaz zahtevam, da se me spoštuje kot izobraženca. Ravnal sem vsikdar lojalno. To sem vam hotel pokazati tem činom. Sedaj sva kvit.

Primernim spoštovanjem

N. W., vodja ljudske šole.

Ko mož to napiše, si misli: Prekletó sem ga dal! Župnik pa mirno spravi tako pismo med akta, da je porabi prihodnji kulturni zgodovinar.

Taki niso vsi učitelji. Še so pametni, v resnici izobraženi, delavni, vsega spoštovanja vredni možje med njimi. Med seboj snujejo krščanska učiteljska društva in izdajajo krščanske vzgojeslovne liste. Zraven se pa odločno potegujejo za gospodarske koristi in si snujejo društva za medsebojno socijalno pomoč. Naj bi tudi slovenski učitelji društveno nastopili kot krščanski učitelji. In o njih listih naj bi se moglo reči, da njih uredniki kot dobri učitelji zavednih učiteljev stoje na čelu našim učiteljem!

S socijalnega kurza na Dunaju se je poslal topel brzojaven pozdrav v Dornbirnu zborujoči zvezi katoliških učiteljev.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. avgusta.

Notranje politični položaj se v zadnjem času ni nič spremenil. Jedino važno je morda to, da se poda ministerski predsednik jutri v Isl, kjer bo poročal cesarju o tekočih stvareh in predložil v potrjenje naredbo glede preosnove služabniških plač, ki se objavi tekom prihodnjega tedna. Drugih važnejih vladnih korakov za sedaj ni pričakovati, posebno ne z ozirom na obstrukcijo in volitve v delegacijo, ker je za to baje določen poznejši čas. Poleg tega pa zanima avstrijske politike tudi sklep nemških državnih poslancev, ki so se sošli minulo nedeljo v Gradcu pri obrtnem shodu. Ti možje so sklenili, da se mora z vso energijo nadaljevati boj proti Thunovi vladi in večini in to posebno z ozirom na zadnje dogodke v Celju. No, to je že davno znano, možje bi si bili ta sklep prav lahko prihranili. Nemški neodrešenci se hočejo bojevati z vlado in večino na življenje in smrt, vlada in večina naj pa tudi nikar ne držita križem rok, marveč z železno roko naj energično odbijeta napade. Z lepa se ne bo nič doseglo, o tem so se merodajni krogi lahko že dovolj prepričali.

Krakovski »Czas« o izgredih v Celju. Jednako ostalim slovanskim listom obsoja tudi to poljsko oficijozno glasilo zadnje izgrede v Celju nekako, rekli bi, s slovanskega stališča ter nekako med vrsticami zvrča večinoma vso krivdo na nemške in nemčurske kričače, vendar pa sta zelo sumljiva sledeča dva stavka, ki kažeta, da »Czas« ne sme prekrizati nobene vladne poti, marveč da je vseskozi strog oficijozus prve vrste,

in ki slovea: Posledica takih dogodkov je novo vzbujenje političkih strastij, ki obtežujejo in ovirajo od strani Nemcev kakor tudi Slovencev zaželjeni kompromis in premirje. Civilizatorično solidarnost Slovanov take dijaške demonstracije nikakor ne pospešujejo. S poslednjim stavkom se toraj Čehom nekako naravnost svetuje, naj ne prirejajo več takih izletov v »nemška« ozemlja. Dobro bi pa bilo, da bi tudi oficijozni listi včasih potegnili s tisto stranko, ki se mora boriti za to, kar ji v resnici pripada, in ne takoj tuliti z volkom, ki pravi, da mu jagnje kali vodo.

Poslanec Krzepek, ki se je nedavno dvo-bojeval s poslancem Wolfom in si vsled tega nakopal veliko sovraštvo pri nemških radikalcih, je odložil svoj deželnozborski mandat in naznanil ta svoj sklep klubovemu načelniku dr. Schlesingerju ter deželnemu višjemu maršalu knezu Lobkovicu. Nemško-nacionalna klika je moža jednako drugim že preje pozvala, naj se odpove poslanstvu ter ne uživa več milosti iz »čeških rok«, toda vztrajal je še do najnovejšega časa, ker je mislil, da se morda vendar spremene razmere. Pred njim so se uklonili Wolfovemu pozivu deželni poslanci Pfeifer, Peschka in Müller, sedaj jim je sledil tudi zastopnik litomerških kmečkih občin Zastopal je ta volilni okraj od leta 1885.

Kanalska predloga v nemškem držav-nem zboru. Včeraj se je pričel v pruski po-slanski zbornici odločilen boj o vladni zahtevi, da se dovoli potreben kredit za zgradbo jednega najvažnejših kanalov na nemški zemlji. Iz govora, ki ga je imel cesar Viljem v Dortmundu, je po-sneti, da bo vlada napela vse svoje sile, da iz-vede svoj načrt. Vladni listi pritiskajo že dalje časa na posamezne parlamentarne stranke, naj opuste vse malenkostne predsodke ter naj imajo pred očmi le velike koristi novega kanala za razvoj kmetijstva, obrta, trgovine in deželne brambe. Stvar samo so razne komisije že dovolj pretresa-vale, da ne potrebuje nobenih nadaljnjih pojasnil. Povdarjanje koristi za kmetijstvo je sicer precej drzno, ker kmetje ne morejo lahko uvideti, kako bi jim koristila vodna zveza dveh večjih rek, vendar pa to vleče in tako upa vlada in vsekako ne zama, da v zbornici ne bo zadela ob nepre-magljive ovire. Včerajšnja prva seja seveda še ni bila odločilna; govorili so poleg vladnega zastop-nika večinoma sami opozicijski poslanci.

Razmere v Belgiji. S pomočjo svojih to-varišev in somišljenikov je sestavil novi ministerski predsednik Smet de Nayer novi volilni načrt, na-črt za proporcionalni volilni sistem ali sistem za-stopstva manjšin. Kakor znano, je njegov prednik tudi določil ta sistem, a le za sedem največjih volilnih okrajev, sedanjí ministerski predsednik pa hoče raztegniti ta sistem na celo kraljestvo. To je toraj prva glavna določba novega načrta. Nadalje se določa, da ima pravico do zastopstva vsaka stranka, ki dobi določeno, v vsakem volil-nem okraju se menjajoče število glasov. To šte-vilo se dobi na ta način, da se skupno število vseh veljavno oddanih glasov deli s številom za isti okraj določenih mandatov. Ker pa je gotovo, se glasi nadalje, da nobena stranka ne more več računati na vse mandate posamnih okrajev, tudi ne sme nobena postaviti več kandidatov, nego je prepričana, da z njimi predre. Konečno je dolo-čeno, da se mej legislativno dobo ne vrše nikake dopolnilne volitve, marveč se pozovejo namestni kandidati. Nastopni zgled nam pojasni te določbe: Bruseljski okraj ima pravico do 18 mandatov. Ako se odda pri volitvi skupno 180.000 glasov, odpade na vsakih 10.000 glasov po jeden mandat. Po vspehu iz leta 1896. bi imeli katoličani z 90.000 glasovi 8, liberalci in socialni demokratje z vsak po 40.000 glasovi po 4, radikali z okrog 30.000 glasovi pa dva mandata. Dosedaj so imeli katoličani v svoji lasti vseh 18 mandatov, ako-ravno so imeli 25.000 glasov manj, kakor ostale stranke skupaj. Ta vzgled toraj nekako pojasnjuje, kako razmerje bo v belgijski zbornici po novih volitvah, ki se vrše morda že v oktobru. Socija-listi bodo po novem sistemu precej na slabšem, ker bodo izgubili mnogo mandatov na katoličane in liberalce. Ravno iz tega vzroka pa tudi libe-ralci ne marajo več hoditi s socialnimi demo-kراطي in bodo glasovali za Smet de Nayerjev načrt. Socialisti ne bodo v nobenem volilnem okraju več neomejeni gospodarji. Novi volilni sistem bo

toraj prodl s precejšnjo večino proti volji soci-jalnih demokratov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. avgusta.

(Rojstveni dan presvetlega cesarja) bodo zopet jutri slovesno praznovali vsi avstrijski narodi, zvesto udani svojemu očetovskemu vladarju. Tem povodom bode jutri presvetli knez in škof v tu-kajšnji stolnici jutri ob 10. uri daroval slovesno sv. mašo za presvetlega cesarja. V molitvah se bodo s presvetlim zjedini la tisočera srca, naj bi Vsegamogočni varoval nam cesarja in Avstrijo.

(Nova vladna poslopje) bode jutri po sv. maši okoli 1/2. ure presvetli knez in škof slovesno blagoslovil.

(Umrl) je danes dopoldne okoli 10. ure v tukajšnjem Leonišču č. g. Frančišek Kregar, bivši župnik v Javorju nad Poljanami. Rojen je bil leta 1856, v duhovnika posvečen leta 1878. Pogreb bo v soboto 19. t. m. zjutraj ob 9. uri iz cerkve sv. Petra, kjer se bo darovala za po-kojnika sv. maša in opravile navadne molitve. N. v m. p.!

(Duhovne vaje gg. učiteljem) se pričnó v po-nedeljek 4. septembra ob 10 1/2. uri pred-poldne in se končajo 7. septembra zjutraj s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom. Zadnji dan za zglaševanje je 31. avgusta.

Vodstvo duh. semenišča.

(Prezentiran je) za župnijo Bukovšico gosp. Anton More, župni upravitelj v Loškem potoku.

(V Sarajevu) je te dni umrl vpokojeni arhivar G. Hochmayer, rojen l. 1839 v Novem mestu.

(Stenografski shod) se je vršil minolo nedeljo v Žalcu. Sešlo se je 40 slovenskih in hrvatskih stenografov. Shoda se je udeležil i jeden Čeh, Josip Kloana, profesor v Kromerizu. Zborovanje se je pričelo po sv. maši ob 10. uri, predsedoval je č. g. Ivan Krušič. Razgovor je bil o razvoju stenografije pri posameznih slovanskih narodih, o slov. sten. društvu, o organizaciji slovenske ste-nografije in o novi izdaji slovenske stenografije in izdavanja strokovnega lista. Tudi tukaj so nem-škutarji skušali vprizoriti izgrede, toda v celem trgu niso dobili hiše, kjer bi se utaborili. Zvečer so izzivači čakali na stenografe na celjskem ko-lodvoru, a brez vspeha, ker so se stenografi vra-čali šele drugo jutro. I pri tej priliki se je poka-zalo iskreno bratstvo mej Slovenci in Hrvati. Prva pesem, katero so stenografi zapeli, je bila zajed-nička himna »Liepa naša domovina«. Izbran je bil poseben odbor, da sestavi pravila za »sloven-sko stenog. društvo«. Po tem shodu se je vršila ljudska veselica.

(Celjski izgređi) so še vedno predmet časní-karskih polemik, a tudi sodišče se bode bavilo s to afero. Tako se poroča iz Celja, da je policija ovadila sodišču več Slovencev zaradi nasilnega upora po § 81. kaz. zakona. Najprvo so Slovence pretepali in ker so se ti branili proti nasilstvu, kršili so zakon! In takih slučajev je bilo več. Ko so bili n. pr. češki akademiki s Slovenci na gradu, napadel je neki nemški »junak« pred »Nar. do-mom« brez vsacega povoda ondi stoječega Slo-venca ter ga mlatil po glavi, da se mu je palica zlomila. Na poziv dotičnega Nemca pa sta dva redarja tepenega Slovenca odvedla v zapor. Celj-ski Nemci so tem povodom pokazali ves razdivjani fanatizem, ki ga obsojajo vsi trezni ljudje. Celo mažarski listi naglašajo, da vlada ne bi smela mirno gledati veleizdajskih pojavov, kakoršni se kažejo tudi v Celju. Pred mestno hišo so nemški kričači tulili besede, katerih niti zapisati ne smemo. Toda vsi Bismarki ne rešijo »nemškega« Celja!

(Musica sacra) jutri, dne 18. avgusta na ce-sarjev rojstveni dan: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Maša »O clemens« zl. dr. J. Benz, graduale A. Foerster, ofertorij C. Aiblinger, Te Deum J. B. Molitor. — V mestni cerkvi sv. Ja-koba velika maša ob 8. uri: Maša sv. Antona v A-molu zl. J. G. Zangl, graduale »O justí« A. Foerster, ofertorij »Posuisti Domine« A. Foerster.

(Službo občinskega zdravnika) razpisuje žu-panstvo Kobarid na Primorskem. Letna plača znaša 800 gld., postranski zaslužki 1500 do 2000 gld. Zdravnik ima svojo lekarno. Zahteva se znanje slovenskega ali vsaj enega slovanskega jezika. Ponudbe vsprejema županstvo v Kobaridu.

(Utonil) je včeraj 27letni samski kovač Janez Frank s Prema. Šel se je kopat v vodo Reko,

zašel je po nesreči v globino in je nevešč pla-vanja utonil. Mrtvo truplo so kmalu potem iz vode potegnili. Škoda ga je toliko bolj, ker je bil edini kovač na Premu.

(Žganjepitje.) Iz radovljiškega okraja nam piše kmečki posestnik: Žganje je sedaj naš naj-večji sovražnik. Žalostna je ta istina, toda ne smemo si je prikrivati. Žganja se pije vedno več in razmerno največ ravno v našem okraju. Ljudje, posebno mladina, zapravljajo zdravje, imetje in do-mači mir. Ponočni nemiri, pretepi in poboji so večinoma žalostna posledica neizmerne žganje-pitja. Kam pridemo, ako pojde tako naprej? Edino sredstvo bi bilo, ko bi gosposka kratkomalo za-prla vse zakotne žganjarije. Te so poguba za naš narod, to so brlogi raznih hudobij. Priklati se v vas lačen tujec, odpre žganjarijo ter z raznimi sredstvi vabi razposajeno mladino v svojo bez-nico, kjer popivajo pozno v noč. Ti dobičkaželjni, brezvestni žganjarji so največ krivi te žganjarske kuge. Tem je treba stopiti na prste, sicer propade ljudstvo v moralnem in gmotnem oziru. Očetje, gospodarji, župani in drugi višji faktorji, storite svojo dolžnost brez ozira na levo in desno!

(V Mariboru) je v torek, na praznik M. B., 11 šolskih sester v roke mil. g. kneza in škofa položilo obljubo za celo življenje, devet pa za tri leta; deset kandidatinj je bilo preoblečenih. Slo-vesnosti se je poleg sorodnikov udeležilo tudi mnogo drugega občinstva.

(Za poljedelce.) C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici, da namerava vojaški erar nakupiti po trgovskih običajih večjo množino žita (pšenice, rži, ovsa). Kot dostavni kraji se določajo: Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljana, Trst, Gorica in Pulj. Nakupilo se bode: 4400 q pšenice, 20800 q rži in 26500 q ovsa. Pismene ponudbe, kolekovane z jedno krono in zapečatené, vpošljejo naj se do 24. avgusta 1899, 10. ure dopoldne c. in kr. in-tendanci 3. voja v Gradcu. Natančnejši podatki o ponudbenih pogojih in dostavnih terminih vpo-gledajo se lahko v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Darilo.) Vodnik v 3. topničarskem polku Jurij Vrhovnik je v Zadovineku dne 6. julija iz vode rešil petletnega Fr. Jančarja ter dobil 15 gl. darila.

(Hrvatski katoliški shod.) Kakor čitamo v »Vrhbosni«, sestavil se je v Zagrebu z odobre-njem nadbiskupa dr. Posilovića odbor, ki bode delal priprave za prvi hrvatski katoliški shod v Zagrebu l. 1900. Odboru podnačelnik je dr. An-drija Jagatić, tajnik St. Korenić. Na shodu naj bi katoliški hrvatski narod prvi pot od vseh krajev hrvatske domovine v hrvatski prestolnici javno izrazil svoja katoliška čustva. Ob jednom bi se razpravljalo o vprašanjih, ki so postala pereča i za hrvatski narod ter so v najožji zvezi s krščan-stvom, to so šolska, gospodarska in socialna vprašanja.

(Svetovna razstava.) V Glasgovu se bo leta 1901 pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kra-ljice Viktorije in Nj. kraljeve Visokosti princa Wa-leškega priredila svetovna razstava. Ker želi od-bor za prireditel razstave, da bi bili v kolikor mogoče obilem številu zastopani izdelki iz tujih dežel, prosi predsednik trgovske zbornice v Glas-govu trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, naj interesujejo se kroge opozori na to razstavo. Dotični, ki bodo razstavili svoje izdelke l. 1900 v Parizu in ki nameravajo razstaviti jih tudi v Glas-govu, pošljejo jih lahko iz Pariza naravnost v Glasgov. Natančnejše podatke preskrbi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Nesreča.) V soboto je vozil Travnov hlapec iz Medvod v Ljubljano deske. Na cesti pri Se-ničini ga sreča 73 letna gluha Helena Knez iz Pirnič z ročnim vozičkom. Ženska pride med konje in pod voz. Rešili so sicer še živo izpod voza, toda vsled ran je kmalu umrla.

* * *
(Društvo proti prosjačenju) deluje sedaj že drugo leto v Zagrebu; predsednik mu je dr. Amruš. Dohodkov je imelo v prvem letu nad 7000 gld. ter med reveže razdelilo nad 4600 gl. Osnova se je sedaj tudi posebni ženski odbor.

(Slavonija išče delavcev.) »Hrvatski Trgovac« piše, da v Slavoniji mnoga industrijska in gospo-darska podjetja potrebujejo več stotin delavcev. Gotovo bi tudi naši žilavi delavci dobili primer-

nega zaslužka, da bi jim ne trebalo v daljno Ameriko. Ako se zbere večje število, naj se obrnejo na g. Nikolo Plavšiča, tajnika trgovske in obrtniške zbornice v Osieku.

Društva.

(V Brežicah) prirede veselico otrokom petrazredne šole 20. t. m. ob dveh popoldne na travniku g. Grubiča. Pri veselici igrala bo godba c. kr. mestne garde kostanjeviške. — Isti dan priredi breška »Čitalnica« na vrtu »Narodnega doma« zabavo. Godba zgornja. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr. — K veselici in zabavi vabijo se vljudno dobrotniki, starši in prijatelji šolske mladine. Posebna vabila se ne razpošljejo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celoveo, 17. avgusta. Sklep deželnega zbora glede kredita za nameravano deželno zavarovalnico proti ognju je dobil najvišje potrjenje, dotični statut pa odobrenje ministerstva za notranje stvari. Načrt zakona glede dež. kulturnega sveta pa ni dobil najvišjega potrjenja, ker v načrtu ni določbe, da cesar imenuje predsednika.

Celje, 17. avgusta. Včeraj je preiskovalni sodnik Langer zaslišal tri osebe, ki so se udeležile demonstracij proti Čehom in Slovincem. Vse tri so obdržali v zaporu.

Lj., 17. avgusta. Cesar je vsprejel včeraj dopoldne v avdijenci kardinala-knezonaškofa Hallerja, ki je sedaj popolno okreval. Pozneje se je udeležil kardinal dvornega obeda.

Belgrad, 17. avgusta. Kralj Aleksander je povodom svojega rojstvenega dne pomilostil 117 kaznjencev.

Berolin, 17. avgusta. Poslanska zbornica je pričela včeraj z drugim branjem kanalske predloge. Minister za javna dela Thiesen je načrt toplo priporočal, proti so govorili posl. grof Limburg-Stürum, Reichhardt in grof Ballestrem, ker bo omajala zgradba kanala finance Nemčije in ker dandanes le železnica pospešuje kulturo. Zagovarjali so potem predloge major Brodde v ime vojnega ministra, poslanec Eynern, poslanca Barth in Fritzen, ki je svaril zbornico pred razpustom, ko bi bila predloga odklonjena. Sicer je pa izjavil, da se bo končno odločil še le pri tretjem branju. Soditi po vspehu prve seje vlada ne bo lahko prodrla z načrtom, vendar so pa merodajni krogi uverjeni, da se večina končno uda vladnemu pritisku.

Pariz, 17. avgusta. Mej vlado in Guerinom se vrše pogajanja glede njegovega aretovanja. Sili se poslednji ne mara udati in zahteva, da se mu dovoli prosta pot v sodišče. Vlada se boji večjih nemirov in bo najbrže ustregla njegovi zahtevi. Nekaj policijskih agentov straži njegovo hišo.

Rennes, 17. avgusta. Danes so preiskali Laborijevo rano z Röntgenovimi žarki. Kroglja tiči v hrbtu. Stanje se mu je nekoliko shujšalo. — Pred sodiščem je bil danes mej

drugimi zaslišan Roget. Zagovornik Demange, še bolj pa Dreyfus, težko pogrešata Laborija, ker so ravno sedaj zaslišane vse nasprotni priče.

Rennes, 17. avgusta. Napadovalca Laborijevega še sedaj niso zasledili. Židovski častniki se hudejejo nad policijo in orožniki, ki baje ne store svoje dolžnosti, in pa nad občinstvom, ki v veliki večini ne simpatizuje z Dreyfusovci.

Melusine-ustna in zobna voda

deluje izborna proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. 2 567 8

Jedina zaloga

lekarna Milana Leustek-a v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Razpošilja z obratno pošto.

Umrli so:

V bolnišnici:

12. avgusta. Matija Tavčar, dninar, 64 let, pistola maligna.

13. avgusta. Marija Zajc, gostija, 70 let, ostarelost. — Anton Žitnik, posestnika sin, 1½ leta, eczema univers. acutum.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 16. avgusta 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl. 8-52 do gl. 8-54
» » pomlad	» 8-81 » » 8-83
Rž za jesen	» 6-97 » » 6-99
» » pomlad	» 7-21 » » 7-22
Turšica za sept.-okt.	» 4-98 » » 5-—
» » maj-junij	» 5-06 » » 5-07
Oves za jesen	» 5-58 » » 5-60

Tržne cene v Ljubljani

dné 16. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	9 30	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	7 —	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	6 50	Jajce, jedno	— 2
Oves,	6 50	Mleko, liter	— 8
Ajda,	8 —	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	8 50	Telečje	— 58
Koruza,	5 80	Svinjsko	— 65
Krompir,	2 50	Koštrunovo	— 36
Leča, hkl.	12 —	Piščanec	— 50
Grah,	13 —	Golob	— 20
Fizol, m. stot.	8 —	Seno, m. stot.	— —
Maslo, kgr.	95	Slama,	— —
Mast,	— 70	Drva trda, 4 kub. m.	— —
Špeh svež,	— 56	» mehka, 4 » »	— —

Št. 26960.

Prodajalnice v najem!

V posloplju meščanske imovine v Ljubljani oddati je v najem jedna prodajalnica v Lingarjevih ulicah in jedna prodajalnica na voglu Lingarjevih ulic in Pogačarjevega trga — **takoj, naprej.** — Pogoje najema pové in ponudbe sprejema v navadnih uradnih urah mestni komisarjat.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 10. avgusta 1899.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4½%. **Poštno-hranilnišne položnice** na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 17. avgusta.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 15 »
Avstrijska zlata renta 4%	118 » 30 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 » — »
Ogerska zlata renta 4%	118 » 25 »
Ogerska krona renta 4%, 200	96 » 40 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	908 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	387 » 30 »
London vista	120 » 65 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 92½ »
20 mark	11 » 77 »
20 frankov (napoleonidor)	9 » 55½ »
Italijanski bankovci	44 » 40 »
C. kr. cekini	5 » 67 »

Dné 16. avgusta.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » 75 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 75 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 95 »
Tisne srečke 4%, 100 gld.	140 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » — »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 60 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » 90 »
Priporitne obveznice državne železnice	215 » 25 »
» » južne železnice 3%	164 » 75 »
» » južne železnice 5%	120 » — »
» » dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 90 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	84 » 25 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 50 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 » — »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3215 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	436 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74 » 50 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	105 » — »
Montanska družba avstr. plan.	273 » 95 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	177 » 75 »
Papirnih rubljev 100	127 » — »

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. **Zavarovanja** za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnice.**